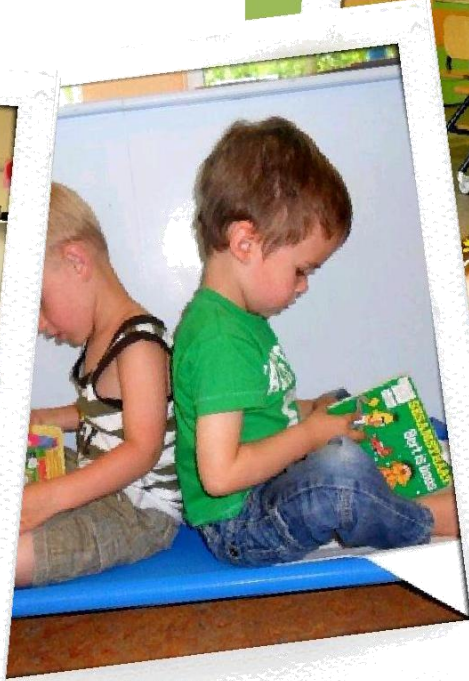

2015

Pedagogisch Beleid

Inhoud

Inleiding	3
1. Missie en Visie	3
1.1 Missie	3
1.2 Visie	3
1.3 Doelstellingen	3
2. Pedagogische doelen	4
2.1 Emotionele veiligheid	4
2.2 Persoonlijke competentie	4
2.3 Sociale competentie	5
2.4 Overdracht van waarden en normen	5
3. Emotionele veiligheid	5
3.1 Veiligheid en welbevinden	5
3.2 De pedagogisch medewerker	6
3.3 De rol binnen de organisatie	7
3.4 Kinderopvang als tweede thuis	7
4 Persoonlijke competentie	7
4.1 Visie op ontwikkeling	7
4.2 Motorische en zintuigelijke ontwikkeling	8
4.3 Taalontwikkeling	8
4.4 Volgen van de ontwikkeling	8
4.5 Spelen naar eigen keuze en aansluitend aanbod	9
5 Sociale competentie	9
5.1 De groep	9
5.2 Samenspelen & samen delen	9
5.3 Sociaal-emotionele Ontwikkeling	10
5.4 Conflicthantering	10
5.5 Privacy & autonomie	10

6 Overdracht van waarden en normen	11
6.1 <i>Democratie .....</i>	<i>11</i>
6.2 <i>Participatie.....</i>	<i>11</i>
6.3 <i>Verschillen en diversiteit .....</i>	<i>11</i>
6.4 <i>Mening en discussie .....</i>	<i>12</i>
6.5 <i>Ouderbetrokkenheid .....</i>	<i>12</i>
7 Praktijk.....	12
7.1 <i>Inrichting Ruimtes.....</i>	<i>12</i>
7.2 <i>Groepsopbouw.....</i>	<i>13</i>
7.3 <i>Dagritme .....</i>	<i>14</i>
7.4 <i>Eten en drinken .....</i>	<i>15</i>
7.5 <i>Hygiëne, zindelijkheid, en seksualiteit .....</i>	<i>15</i>

Pedagogisch beleid de Roef

Inleiding

In dit document wordt het pedagogisch beleid voor alle kinderopvang van de Roef besproken. Er is hiervoor gebruik gemaakt van de doelen voor de kinderopvang zoals deze besproken worden in het Pedagogisch Kader Kindercentra. Dit beleid is voornamelijk bedoeld voor medewerkers en gastouders van de Roef, maar kan ook met ouders of andere partijen gedeeld worden om inzicht te geven in onze aanpak. Allereerst benoemen we de Missie en de Visie van de Roef. Vervolgens behandelen we kort onze interpretatie van de vier hoofddoelen van kinderopvang. Daarna wordt er aan ieder hoofddoel een hoofdstuk gewijd waarin de invulling van deze doelen uitgebreid aan de orde komt. Tot slot wordt ons praktijkbeleid uiteen gezet.

1. Missie en Visie

1.1 Missie

De maatschappelijke opdracht van de Roef wordt verwoord in haar missie. Deze missie is door de Centrale Oudercommissie, de Ondernemingsraad, Managementleden en leden van de Raad van Commissarissen in samenspraak geformuleerd. De missie is als volgt verwoord:

“De ontmoetingsplaats in de regio waar uw kind zich - ook- thuis voelt”.

In deze missie wordt de wens van de Roef om aan te sluiten op de vragen van haar klanten verwoord. Om een goed passend en kwalitatief hoog aanbod te garanderen, wil de Roef innoveren. Deze innovatie kan met name bereikt worden door verbinding met de omgeving. Met de omgeving van de Roef wordt bedoeld op haar klanten, partners in de jeugdketen maar ook de politieke en sociale omgeving. Op deze manier kan ook maatschappelijk deelname bereikt worden, wat een positieve invloed op opvoeding heeft. Bovendien zorgt een flexibele werkomgeving voor een verhoging van de professionaliteit die op zijn beurt opnieuw de dienstverlening ten goede komt.

Het beleid voor de komende jaren is erop gericht vooruit te gaan. Deze innovatie heeft tot doel het beter aansluiten op de vraag van de klant. Hiermee bedoelen we het laten aansluiten van ons aanbod op de behoeften van ouders en het centraal stellen van de kwaliteit van onze opvang. We willen het welbevinden en de positieve ontwikkeling van het kind voorop stellen. Het streven is om constant te werken aan een beter aanbod en een hogere kwaliteit.

1.2 Visie

Een individu (kind), heeft zijn eigen aanleg en temperament bij zijn/haar geboorte meegekregen. De aanleg bepaalt in eerste instantie in hoeverre een kind zich kan ontwikkelen en geeft daarin een grens aan. Of de mogelijkheden die een kind in zich heeft ook daadwerkelijk tot ontwikkeling komen, hangt in belangrijke mate af van zijn/haar omgeving, de gelegenheid tot uitoefening van vaardigheden en ontdekking van eigen mogelijkheden. Centrale begrippen die Kindercentra de Roef wil uitdragen zijn onder andere zelfontplooiing, zelfbepaling, zelfverantwoordelijkheid, (zelf)vertrouwen, zelfrespect en respect voor de ander en zijn/haar omgeving in materiële en immateriële zin.

1.3 Doelstellingen

De organisatie stelt zich ten doel om:

1. Het belang, en de ontwikkeling van een kind centraal te stellen.
2. Zorg te dragen voor een uitdagende maar fysiek veilige omgeving, door zich te houden aan de geldende normen die voor kinderopvang zijn vastgesteld.
3. Zorg te dragen voor een fysiek hygiënische omgeving, waarin de gezondheid van het kind middels de geldende normen voor kinderopvang wordt gewaarborgd.
4. Zorg te dragen voor een sociaal veilige omgeving, waarin kinderen ook tegen elkaar worden beschermd.
5. Het kind de mogelijkheid te bieden om zich aan volwassenen en kinderen te hechten, door te streven naar continuïteit van pedagogisch medewerkers/gastouders en wisseling hiervan zo beperkt mogelijk te houden.
6. De houding van pedagogisch medewerkers/ gastouders te kenmerken door aanmoediging, bevestiging en beloning. Het corrigeren wordt zoveel mogelijk beperkt en moet samengaan met uitleg en het bieden van een alternatief.
7. Zorg te dragen voor een uitdagende omgeving, met een gevarieerd en op de ontwikkeling afgestemd aanbod aan activiteiten en spelmateriaal, en stimuleren van zelfstandig gedrag.
8. Aandacht te besteden aan sociale vaardigheden en respect voor anderen.
9. Binnen de groepsregels/ huisregels aandacht te besteden aan de individuele behoeften van het kind. (bv huiswerk maken op de bso)
10. Te streven naar een optimaal contact met de ouders.
11. Deelname in brede schoolprojecten.

Samenvattend: zorgdragen voor het welbevinden van het kind!

2. Pedagogische doelen

2.1 Emotionele veiligheid

Emotionele veiligheid is een van de speerpunten van de Roef, zoals verwoordt in de missie. De Roef vindt het belangrijk dat kinderen zich thuis voelen in de kinderopvang. Daarnaast draagt de Roef zorg voor een fysiek veilige omgeving waar de kans op (lichamelijk) letsel zo klein mogelijk is. De Roef denkt dat stabiliteit en continuïteit belangrijk zijn, daarom werken we binnen de kinderopvang met vaste dagen, vaste leidsters en vaste groepen. En daarom worden kinderen binnen de Gastouderopvang maximaal door 2 gastouders opgevangen. We werken aan een goede hechtingsrelatie met het kind, omdat dit het zelfvertrouwen van kinderen stimuleert. Deze hechtingsrelatie bevorderen we ook door middel van aanmoediging en bevestiging. Om te zorgen dat de kinderopvang/gastouderopvang als tweede thuis aanvoelt, werken we aan een gezellige huiselijke sfeer, doormiddel van inrichting, tijd voor gezelligheid in het dagritme en vaste gezichten.

2.2 Persoonlijke competentie

Het doel van de Roef is het bieden van gelijke kansen en uitdagingen aan alle kinderen. Kinderopvang moet bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen, daarom wordt er in alle opvang gebruik gemaakt van Uk en Puk. Hiermee wordt ingezet op taalstimulering, leeftijdsgerichte activiteiten en een vroege voorschoolse educatie. Kinderen in dezelfde leeftijdsgroep krijgen hetzelfde programma ongeacht de vorm van opvang (bijv. peuteropvang of kinderdagverblijf). De individuele ontwikkeling van de kinderen wordt bijgehouden door middel van het observatiesysteem 'doen, praten, bewegen'. Binnen de gastouderopvang met behulp van het observatiesysteem "welbevinden in situaties". Er wordt ontwikkelingsgericht individuele begeleiding aangeboden. We creëren gelijke kansen, door kinderen individueel extra stimulering te geven. Er wordt groepsgericht gewerkt, maar het individu wordt niet uit het oog verloren, waarbij we extra mogelijkheden willen bieden aan individuele talenten.

2.3 Sociale competentie

De Roef biedt kinderen de mogelijkheid om samen te spelen, elkaar te leren kennen en van elkaar te leren. Hierin bevindt zich de meerwaarde ten opzichte van de thuissituatie. Kinderen krijgen de mogelijkheid om vrij te spelen, waarbij ze elkaar kunnen ontdekken. Doormiddel van verschillende vormen van spel leren ze allerlei sociale vaardigheden. Doordat kinderen samen zijn in een groep, oefenen ze in het aangaan van vriendschappen. In de groep leren ze ook omgaan met verschillen tussen personen. Ze maken door het samenspel al een start in hun sociale ervaring. Sommige activiteiten worden in groepsverband aangeboden, waardoor kinderen gestimuleerd worden om samen te werken.

2.4 Overdracht van waarden en normen

De voorbeeldfunctie van de pedagogisch medewerkers en gastouders is erg belangrijk, volwassenen dienen zich bewust te zijn van hun voorbeeldrol ten opzichten van de kinderen. Onder leiding van een pedagogisch medewerker/ gastouder leren kinderen hoe ze rekening moeten houden met elkaar. Behalve dat het belangrijk is dat kinderen zichzelf ontwikkelen, is het net zo belangrijk dat ze leren om met elkaar om te gaan. Kinderen worden gestimuleerd om niet alleen vanuit hun eigen belang te handelen. Kinderen krijgen de ruimte om een conflict samen op te lossen, de pedagogisch medewerker/gastouder kijkt mee en grijpt in indien nodig. Onder normen en waarden verstaan wij ook cultuuroverdracht, omdat cultuur ook een facet van de opvoeding is. Er wordt aandacht besteed aan cultuur door het vieren van belangrijke feestdagen, zoals kerst, sinterklaas en carnaval.

3. Emotionele veiligheid

3.1 Veiligheid en welbevinden

Emotionele veiligheid

Voor emotionele veiligheid wordt er binnen de kinderopvang en gastouderopvang zoveel mogelijk met vaste mensen en een vaste dagstructuur gewerkt. Er is een terugkerend dagprogramma, dat zich wel richt op het individuele kind, maar daarbij wordt ook een standaardindeling gebruikt. Er is binnen alle opvangvormen aandacht en ruimte voor de problemen en verhalen van de kinderen. Als een kind zich niet prettig voelt op de opvang wordt hier door de pedagogisch medewerkster/gastouder aandacht aan besteed.

Er is voor alle kinderen ook een mentorschap traject. Dat betekent dat de kinderen een eigen pedagogisch medewerker krijgen toegewezen, binnen de gastouderopvang neemt de gastouder deze taak op zich, De pedagogisch medewerker/gastouder die richt zich op dit kind en volgt de ontwikkeling en communiceert dit met de ouders. Dit is bedoeld om het welbevinden van kinderen te bevorderen. Daarnaast bieden we een wenperiode voor nieuwe kinderen, voordat ze gebruik gaan maken van de opvang kunnen ze alvast een aantal uur proberen. Dit doen we om de overgang zo soepel mogelijk te laten verlopen. Op deze manier proberen we de emotionele veiligheid van de kinderen in deze periode te garanderen.

Fysieke veiligheid

Bij een gastouder zijn maximaal 6 kinderen per uur aanwezig. De kinderen kennen elkaar allemaal en spelen samen. Op de kinderopvang gewerkt met een vaste eenheid van groepen. Als er twee groepen naast elkaar zijn, wordt er zoveel mogelijk samengewerkt, kinderen kunnen dan in beide groepen spelen als ze dat willen. We werken met een opendeuren beleid, wat betekent dat er openheid en toegankelijkheid is tussen de groepen. De grenzen tussen de groepen zijn open, met veel deuren met glas en ramen, bij elkaar binnenlopen is makkelijk. Kinderen worden zoveel mogelijk ingedeeld in hun eigen stamgroep, maar ze kunnen ook in de buurgroep gaan eten of spelen.

Op onze eigen locaties kunnen buitenstaanders niet zo maar naar binnen, de deuren zijn standaard gesloten. De buitenruimtes zijn voorzien van een hek, om weglopen te voorkomen en te zorgen dat er geen vreemden het terrein op kunnen. Bij de buitenschoolse opvang maken we vaak gebruik van de buitenruimte van de basisschool, deze zijn meestal wel openbaar. In schoolgebouwen hebben we te maken met het deurbeleid van de school.

De Roef werkt met het vierogenprincipe. In de dagopvang krijgt dit als volgt invulling: Gedurende de dag is de sociale controle op de medewerkers en kinderen groot.

- Het grootste gedeelte van de dag zijn er twee pedagogisch medewerkers op de groep. Er zijn altijd meerdere volwassenen in het gebouw aanwezig. Aan het begin en einde van de dag, tijdens de breng- en haalmomenten zijn er naast de pedagogisch medewerkers ook (veel) ouders aanwezig.
- Pedagogisch medewerkers lopen gedurende de dag regelmatig elkaars groepsruimtes binnen zonder te kloppen. Hun taken zijn zo met elkaar verweven dat ze elkaar even spreken om iets te overleggen of af te stemmen. Daardoor is er zicht op elkaars (pedagogisch) handelen.
- De manager komt regelmatig binnen in de groepsruimte.
- Er zijn babyfoons in de slaapkamers.
- Pedagogisch medewerkers gaan altijd met zijn tweeën (of meer) op stap met de kinderen.

De gastouderopvang valt m.b.t het vierogenprincipe onder de uitzonderingsregeling “kleine locaties” Vooral de bemiddelingsmedewerker van het gastouderbureau heeft een belangrijke spil om veiligheid binnen de gastouderbranche te waarborgen. Bij het GOB van de Roef draagt de bemiddelingsmedewerker er zorg voor dat zij minimaal 2 keer per jaar bij de gastouder langs gaat om het pedagogisch handelen en de veiligheid te beoordelen. De gastouders dienen net als de medewerkers in de kinderopvang, ook continu gescreend te worden.

Per locatie zijn er meerdere medewerkers BHV gediplomeerd. Er wordt op iedere locatie meerdere keren per jaar een ontruimingsoefening gehouden, zodat de medewerkers en kinderen weten wat hen te doen staat in geval van nood. Alle medewerkers en gastouders hebben een EHBO diploma en de organisatie zorgt ervoor dat er jaarlijkse bijscholing plaats vindt. Intern is er een protocol dat bij incidenten doorlopen wordt, in de toekomst zal dit geautomatiseerd worden, waardoor communicatie naar ouders makkelijker wordt.

3.2 De pedagogisch medewerker en de gastouder

De kinderen zijn afhankelijk van de pedagogisch medewerkers/gastouders, daardoor zijn kinderen kwetsbaar. Pedagogisch medewerkers zijn zich hiervan bewust en de relatie tussen de kinderen en de medewerker wordt besproken in de teamvergaderingen. De gastouder bespreekt de relatie tussen de kinderen en de medewerker met de bemiddelingsmedewerker en de ouder. De medewerkers/gastouders zijn er om grenzen aan te geven, deze hebben te maken met fysieke en emotionele veiligheid. De kinderen worden als mens en met respect benaderd en behandeld. Met respect bedoelen we dat we echt luisteren naar wat het kind zegt en proberen te begrijpen wat het kind bedoelt. Dat heet sensitieve responsiviteit. Het is belangrijk dat de medewerker/gastouder zich in het kind kan verplaatsen. Empatisch vermogen is daarom een van de belangrijkste kwaliteiten van onze medewerkers. Onze pedagogisch medewerkers/gastouders kunnen met kinderen praten, ze dingen uitleggen en vooral ook naar kinderen luisteren.

We vinden het belangrijk dat er genoeg aandacht is voor het individuele kind, daarom zorgen we dat er voldoende leidsters aanwezig zijn per groep en dat er bij een gastouder maximaal 6 kinderen per uur aanwezig zijn. Er moet voor elk kind aandacht en tijd zijn, ook voor het rustige kind. Als de groepen te groot zouden worden, zouden de rustige kinderen in de knel komen te zitten, dit willen we voorkomen. De medewerkers/gastouders richten zich op de behoeften van de kinderen en houden zich vooral bezig met de verzorging van de kinderen, hieronder valt ook de ontwikkeling en socialisatie. De medewerker/gastouder gaat een emotionele band aan met de kinderen, vanuit haar professionaliteit.

We vinden het belangrijk dat onze pedagogisch medewerkers elkaar steunen. Hoewel veel

samenwerking vanzelf verloopt, is het belangrijk dat de pedagogisch medewerkers hun onderlinge afspraken expliciet kunnen delen als er bijvoorbeeld een invalkracht is. Zo houden we de samenwerking prettig en duidelijk. De assistent leidinggevende en clustermanagers zorgen er samen met de pedagogisch medewerkers voor dat de medewerkers elkaar blijven inspireren en aanvullen.

Daarnaast hebben we een medewerkster interne opleidingen die de medewerkers bijschoolt en helpt zich te ontwikkelen, onder andere met behulp van video interactie begeleiding. Voor de gastouders vinden er jaarlijks 2 informatie/ thema avonden plaats.

3.3 De rol binnen de organisatie

Wanneer we het hebben over de rol van de pedagogisch medewerker/gastouder bedoelen we de plaats van de pedagogisch medewerker/gastouder binnen de organisatie. De pedagogisch medewerker/gastouder heeft een hoofdrol in het verzorgen van de communicatie tussen de klant (ouder/kind) en de organisatie. Hieronder valt het communiceren van de wensen en behoeften van de klant naar de organisatie. De pedagogisch medewerker/gastouder is het gezicht van de organisatie en speelt een belangrijke rol in communicatie met ouders. Naar de kinderen toe is de pedagogisch medewerker/gastouder verantwoordelijk voor een gedeelte van de opvoeding. De pedagogisch medewerker/gastouder is degene die zorgt voor de emotionele veiligheid en het gevoel van thuis in de kinderopvang/gastouderopvang.

Daarmee zijn de pedagogisch medewerkers en gastouders het hart van de organisatie, niet alleen als spil maar ook als emotioneel middelpunt.

3.4 Kinderopvang als tweede thuis

In de missie wordt gesteld dat het belangrijk is dat de kinderen zich – ook- thuis voelen bij de Roef. Dit is tevens een van de rechten van kinderen in de kinderopvang en gastouderopvang. Wij proberen dit te garanderen door onze vaste gezichten en de betrokkenheid van onze medewerkers/gastouders. Zoals gezegd is er ook bij de inrichting van de opvanglocaties aandacht voor een gezellige en huiselijke sfeer. We vinden de ontwikkeling van kinderen belangrijk, maar we vinden dat de kinderopvang en gastouderopvang vooral een plek moet zijn voor gezelligheid en ontspanning. Dit thuis voelen draagt weer bij aan de ontwikkeling van de kinderen. In het dagprogramma is ruimte voor momenten van gezelligheid zoals het boekje lezen op de bank, meehelp momenten en de gesprekjes met kinderen.

4 Persoonlijke competentie

4.1 Visie op ontwikkeling

Met ontwikkeling bedoelen we eruit halen wat erin zit en het kind hiertoe stimuleren. Om de mogelijkheden die een kind in zich draagt ook tot ontwikkeling te laten komen, is het essentieel dat het kind zelfvertrouwen heeft. Hier is emotionele veiligheid een voorwaarde. We laten kinderen zoveel mogelijk dingen zelf doen en leren, om dit zelfvertrouwen te stimuleren. We zien kinderen als competent, ze kunnen al een boel zelf. Als kinderen hulp nodig hebben, wordt hier altijd op ingegaan. Het bieden van keuzemogelijkheden is belangrijk, maar moet passen bij de ontwikkeling. Aanmoediging en bevestiging zijn hierbij bijzonder belangrijk. In het bieden van ervaringen en ontdekkingsmogelijkheden en uitdaging ten aanzien van motorische, sociaal-emotionele en taalontwikkeling spelen volwassenen een belangrijke rol. Zij bepalen in de eerste plaats de normen en waarden en de grenzen, die binnen dat kader, aan het gedrag van het kind worden gesteld. Het doel van de Roef is het bieden van gelijke kansen en uitdagingen aan alle kinderen. We vinden dat kinderopvang moet bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen. In de kern gaat het om het leren van emotionele, sociale en motorische competenties. Dit gaat in 3 fases: Kijk, ik mag er zijn! Kijk, we doen

het samen! en Kijk, ik kan het zelf! Emotionele veiligheid en hechting zijn de basis voorwaarden, vanuit daar leert het kind om onder begeleiding of in samenwerking iets te doen. Daarna stimuleren we het kind om zelfstandig te zijn.

Binnen de kinderopvang maken we gebruik van themakisten, waarin alle vlakken van de ontwikkeling aan bod komen. Er zitten een boek en liedjes in voor de taalontwikkeling, behendigheidsspelletjes en kleurplaten voor de motorische ontwikkeling en voor de cognitieve ontwikkeling zijn er verkleedkleren, poppenkastpoppen en andere attributen.

4.2 Motorische en zintuiglijke ontwikkeling

Motorische ontwikkeling is voor alle leeftijden belangrijk, maar wordt al bij de kinderen vanaf 6 weken gestimuleerd. Dit doen we door interactie met de pedagogisch medewerker/gastouder en andere kinderen. De pedagogisch medewerker/gastouder speelt met het jonge kind en daagt het kind uit. Het kind krijgt activiteiten die vallen binnen de actuele en naaste zone van ontwikkeling¹. We verwachten niet van kinderen dat ze veel stilzitten, ze mogen vrij door de ruimte bewegen en rennen & springen kan binnen in de speelhal. We geven kinderen de ruimte en laten ze zelf ontdekken. De momenten dat de kinderen moeten zitten zijn maar kort (15 minuten), afhankelijk van de leeftijd.

De motorische ontwikkeling wordt met name gestimuleerd door behendigheidsspelletjes, in de vrije ruimte (buiten of in de hal). Met knutselen wordt de fijne motoriek gestimuleerd. In de activiteiten van Uk & Puk wordt binnen de kinderopvang de nadruk ook gelegd op het bieden van bewegingsvrijheid, om zo voldoende motorische vaardigheden op te doen. Naast de gelegenheid om motorische vaardigheden te oefenen, is er in Uk & Puk aandacht voor het opdoen van verschillende zintuiglijke ervaringen.

4.3 Taalontwikkeling

Taalontwikkeling speelt ook al vanaf een zeer jonge leeftijd. Tegen de baby's wordt veel gepraat en gezongen om zo de eerste taalontwikkeling te stimuleren. Bij de jongere kinderen is er bewust aandacht voor de taalontwikkeling (voorzeggen, herhalen). Uk & Puk biedt binnen de kinderopvang activiteiten die de verschillende aspecten van de taalontwikkeling stimuleren door voorleesactiviteiten, liedjes en versjes en de diverse activiteiten talig te ondersteunen. Interactie met en actieve inbreng van het kind staan centraal. Bij Uk & Puk is ook aandacht voor de ontluikende geletterdheid (maken kennis met cijfers en letters).

Ook binnen de gastouderopvang wordt het stimuleren van de taal onder de aandacht gebracht. Er wordt veel met en tegen de kinderen gesproken en er worden boekjes met de kinderen gelezen.

De Roef biedt ook Voor en Vroegschoolse Educatie voor onder andere kinderen met een taalachterstand. Binnen dit VVE programma is specifiek extra aandacht voor de taalontwikkeling gericht op het individuele kind.

4.4 Volgen van de ontwikkeling

We volgen de ontwikkeling van het individuele kind door middel van een observatiesysteem met vastgestelde frequentie. Er is gekozen voor het kindvolgsysteem: 'Doen, Praten & Bewegen'. Hiermee worden kinderen van **0 tot 4** jaar gevolgd en gestimuleerd op de spraak/taal, sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling. De kinderen van 0-4 jaar worden geobserveerd binnen drie maanden na de eerste opvangdag. Naast het ontwikkelingsstimuleringsprogramma Uk & Puk dat geleidelijk wordt ingevoerd op alle locaties van de Roef, is het kindvolgsysteem een belangrijke "tool" voor de pedagogisch werkers om kindgericht te werken. Bij het gastouderbureau wordt gewerkt met de vragenlijst Welbevinden door gastouders en de vragenlijst Welbevinden door (vraag)ouders voor de kinderen **van 0-12 jaar**.

Door middel van de observaties krijgen de pedagogisch medewerkers/ gastouders informatie over de totale ontwikkeling van het kind. Aan de hand van deze informatie kunnen zij stimulerend handelen. Dit handelen van de medewerkers is op de leeftijd van het kind gericht en gaat altijd spelenderwijs.

Bijzonderheden in de ontwikkeling wordt ten alle tijden met het CJG team besproken. De doorverwijzing naar andere instanties verloopt via het CJG. Het kindvolgsysteem/ observatielijst vormt een goede onderbouwing voor gesprekken met ouders/verzorgers. Wanneer het kind 4 jaar wordt, is dit volgsysteem een objectieve basis voor de informatie die gedeeld wordt met de basisschool.

Voor de kinderen van **4 tot 12** jaar hebben we een ander systeem omdat zij ook al via school gemonitord worden. Kinderen **van 4 tot 7 jaar** worden gevolgd door middel van observaties van welbevinden in situaties. Dit meet de tevredenheid van de kinderen per situatie. De ontwikkeling van het kind wordt alleen op school gevolgd om overlap te voorkomen. De kinderen van **8 tot 12 jaar** mogen zelf jaarlijks een vragenlijst over welbevinden invullen, na de kerstperiode.

---

¹ De zone van de actuele ontwikkeling heeft betrekking op vaardigheden die het kind beheerst en zelf kan uitvoeren. De zone van naaste ontwikkeling heeft betrekking op vaardigheden die het kind nog net niet zelfstandig kan maar met de hulp en begeleiding van anderen zich eigen kan maken.

De resultaten worden besproken tijdens oudergesprekken en kind besprekingen op locatie met vastgestelde frequentie. Uit de resultaten kunnen verbeterpunten naar voren komen, welke input zijn voor het management (Planning &Control overleg).

Alle aan het kind gerelateerde documenten worden bewaard in het kinddossier volgens de privacywetgeving.

4.5 Spelen naar eigen keuze en aansluitend aanbod

We kiezen ervoor kinderen te laten spelen naar eigen keuze, omdat we geloven dat we zo aansluiting vinden op de individuele ontwikkeling en voorkeuren van het kind. Het spelen naar eigen keuze is een van de rechten van kinderen in de kinderopvang en hier maken we dan ook een aandachtspunt van.

Wij denken dat vrijheid nodig is, voor kinderen om zich optimaal te kunnen ontwikkelen door middel van ontdekken en samen spelen. Ook in de buitenschoolse opvang ligt de nadruk op ontspanning, maar voor alle kinderopvang geldt, dat het vrije spel centraal staat.

Daarnaast proberen we alle kinderen een aansluitend aanbod te bieden, door rekening te houden met individuele behoeften en leeftijd van het kind. Met aansluitend aanbod bedoelen we dat er voor ieder kind iets is dat past bij zijn ontwikkeling en individuele voorkeuren. Het spelen naar eigen keuze zorgt ervoor dat de opvang aansluit op de individuele voorkeuren.

5 Sociale competentie

5.1 De groep

Het belangrijkste verschil tussen thuis en opvang is dat de kinderen zich in een groep bevinden. Uitleg over de samenstelling van de groep, is te vinden in hoofdstuk 7. We werken binnen de kinderopvang met vaste groepen (stamgroepen) om kinderen de mogelijkheid te geven een vertrouwensrelatie en vriendschap met elkaar aan te gaan. Het aangaan van relaties met leeftijdsgenootjes is anders dan het hebben van een hechtingsrelatie met volwassenen, daarom wordt dit gedeelte van de ontwikkeling specifiek bevorderd in de kinderopvang. Een wij-gevoel is belangrijk voor saamhorigheid in de groep, dit wordt bereikt door continuïteit en rituelen. Goede relaties tussen de kinderen onderling zijn belangrijk en zijn een groot voordeel van de kinderopvang (ten opzichte van opvang thuis). Daarom is het belangrijk dat er aandacht wordt besteed aan deze relaties en dat de pedagogisch medewerkers de kinderen ondersteunen in het maken en houden van vriendjes. Binnen de gastouderopvang wordt het spelen met andere kinderen, indien deze aanwezig zijn, gestimuleerd.

5.2 Samenspelen & samen delen

Belangrijke lessen sociale competentie die geleerd kunnen worden in de kinderopvang/gastouderopvang hebben te maken met het samenspelen en samen delen wat daar bij hoort. In het samenspelen komen allerlei sociale vaardigheden van kinderen aan bod en deze kunnen ze zo dagelijks oefenen. Het delen van materiaal of ruimte is voor jonge kinderen een uitdaging, ook hier kunnen ze constant mee oefenen in de kinderopvang. We willen kinderen leren verder te kijken dan hun eigen belang en ook eens te kijken naar het algemeen belang of de behoeften van een ander. In de opvang voor de oudere kinderen leren kinderen ook over samenwerken, het samen werken naar een gemeenschappelijk doel. Het is voor de pedagogisch medewerkers en gastouders van belang dat ze kinderen leren om zelfstandig samen te kunnen spelen. Dit houdt in dat de volwassenen niet het samenspelen hoeven te regelen, maar dat de kinderen in staat zijn hun samenwerking onderling te reguleren.

Indien een kind alleen is bij een gastouder zal de gastouder ook aandacht te schenken aan deze competentie.

5.3 Sociaal-emotionele Ontwikkeling

Voor de sociaal emotionele ontwikkeling is vooral de interactie tussen kind en pedagogisch medewerker/gastouder van groot belang. De activiteiten worden in een kleine groep of individueel uitgevoerd om zo de sociale competentie te bevorderen en te monitoren. We laten de kinderen samen spelen om zo een emotionele band te vormen en ze te laten oefenen met verschillende rollen door middel van imitatie. Zowel de pedagogisch medewerkers als de groepsgeenootjes kunnen hierbij als rolmodel dienst doen. In Uk & Puk methode op de kinderopvanglocaties zijn de activiteiten gericht op samen spelen, zingen en bewegen waardoor het saamenhorigheidsgevoel in de groep wordt vergroot. Samenwerken, beurten verdelen, luisteren en wachten zijn hier onderdeel van.

'Zo doe ik' wordt gebruikt om de sociaal-emotionele ontwikkeling te monitoren.

5.4 Conflicthantering

Waar kinderen samenkomen zullen niet alleen vriendschappen en samenspelen vorm krijgen, er zullen ook ruzies ontstaan. Dit is ook een belangrijke leerervaring voor kinderen, waar ze hun voordeel mee kunnen doen. In de kinderopvang en gastouderopvang van de Roef willen we aandacht besteden aan het zelfstandig oplossen van ruzies door kinderen. Als we kinderen op jonge leeftijd al leren om op een vreedzame en respectvolle manier hun onderlinge conflicten op te lossen, zullen ze hier hun hele leven nog plezier van kunnen hebben. Door kinderen zelf hun problemen op te laten lossen, moeten ze zich in elkaar verplaatsen, hun gevoelens onder woorden brengen en reflecteren op hun eigen handelen. Dit zijn allemaal belangrijke en grote sociale vaardigheden. Op jonge leeftijd zal de pedagogisch medewerker/gastouder

hier een grote rol in spelen, maar na een paar keer oefenen, zullen kinderen leren om het samen op te lossen. Daar moet de pedagogisch medewerker/gastouder dan wel de mogelijkheid toe geven. We hopen op deze manier ook pestgedrag te verminderen, door een nadruk op empathie

Een stappenplan voor bemiddeling bij ruzies in de kinderopvang

1 Stop, hou op! Afkoelen.

- *Benader de kinderen rustig en stop het gedrag dat pijn veroorzaakt*
- *Bekijk of ze hulp nodig hebben bij het oplossen van hun probleem*

2 Praat en luister: wat willen jullie allebei?

- *Bevestig en benoem de gevoelens van de kinderen*
- *Verzamel informatie over wat er gebeurd is.*
- *Formuleer het probleem in termen van behoeften*

3 Bedenk zo veel mogelijk oplossingen voor het probleem

- *Constaateer: dus jullie hebben een probleem, hoe kun je dat oplossen?*

4 Kies een win win oplossing

- *Laat de kinderen zelf hun oplossingen kiezen.*
- *Feliciteer ze met hun oplossing en geef elkaar een hand.*

van de kinderen. De Roef beschikt ook over een eigen pestprotocol.

5.5 Privacy & autonomie

Onder privacy en autonomie verstaan wij het recht van het kind om zichzelf te zijn. Hoewel de kinderen in de kinderopvang zich in een groep bevinden, zien we ieder kind als individu. Veel activiteiten richten zich op de groep, maar we vinden het belangrijk dat kinderen de mogelijkheid hebben zich even terug te trekken. Kinderen hebben recht op privacy en tijd voor zichzelf, ook in de kinderopvang. Daarom hebben we momenten waarop kinderen zelf mogen kiezen wat ze willen doen. Ieder kind is uniek en heeft zijn eigen voorkeuren, hier zijn we ons bewust van en we doen ons best aan al deze voorkeuren tegemoet te komen. De kinderen staan zelf aan het hoofd van hun eigen

ontwikkeling, de pedagogisch medewerkers/gastouders zijn er al supporter om de ontwikkeling in goede banen te leiden. We zijn bij al de kinderen alert op hun eigen initiatieven en voorkeuren. Hiervoor gebruiken we observatie en stimulering, doormiddel van onze eerder genoemde programma's.

6 Overdracht van waarden en normen

6.1 Democratie

Het is moeilijk om voor alle betrokkenen van de kinderopvang gedeelde normen en waarden te bepalen. Wij willen als kinderopvang onze eigen opvattingen niet opdringen en zijn ons bewust van diversiteit. Daarom kiezen wij ervoor om in plaats van een vast stelsel van normen en waarden, het gedachtegoed van democratie over te brengen aan onze kinderen. Democratie is een levenswijze die wij in deze samenleving allemaal ondersteunen. Hier kunnen veel verschillende opvattingen onder vallen, daarom denken we dat democratie een belangrijk gedachtegoed is om over te brengen op de kinderen. Democratie ontstaat niet vanzelf, dit is een levenswijze die we moeten leren en waar bewust aan gewerkt moet worden. Door jonge kinderen hier al aan blootstellen geven we ze een goede start in de samenleving. We doen dit onder meer door kinderen te leren wat respect is. Respect betekent voorzichtig zijn, je moet voorzichtig zijn met de materialen, voorzichtig zijn met elkaar en met elkaars gevoelens. Vanuit het democratisch oogpunt gebruiken wij ook liever afspraken dan regels. Afspraken hebben een bepaalde wederkerigheid, de afspraak heeft niet alleen betrekking op de kinderen, maar ook op de pedagogisch medewerker/gastouder.

6.2 Participatie

Participatie is een van de rechten van het kind en de Roef vindt het daarom belangrijk hier aandacht aan te besteden. Onder participatie verstaan wij het recht van kinderen op inspraak: wij luisteren naar kinderen en nemen hun meningen serieus. We werken aan het opzetten van een kinderraad en participatieprocedures voor kinderen vanaf 2 jaar. We willen de feedback van kinderen gebruiken om onze dienstverlening te verbeteren en beter te laten aansluiten. Kinderen zijn ook onze klanten en het draait erom dat zij het naar hun zin hebben.

Onder participatie verstaan wij ook verantwoordelijkheid. We nemen de kinderen serieus en zien hen als capabel, dat betekent ook dat ze verantwoordelijk zijn voor zichzelf, hun eigen handelen en de materialen waarmee ze mogen spelen. De kinderen krijgen van jongs af aan al taken om een gevoel van gedeelde verantwoordelijkheid te creëren. We willen kinderen bewust maken van hun eigen handelen en de gevolgen hiervan. We verwachten van oudere kinderen dat ze het goede voorbeeld geven aan de jongere kinderen, zij zijn verantwoordelijk als rolmodel. We zien graag dat de kinderen zich verantwoordelijk voelen voor elkaar en elkaar helpen. Daarbij hoort ook dat de pedagogisch medewerker zich als rolmodel opstelt en kinderen leert elkaar te helpen.

6.3 Verschillen en diversiteit

Wij willen kinderen leren omgaan met verschillen tussen mensen en diversiteit. Wij proberen kinderen te laten zien dat iedereen hetzelfde én verschillend is en dat verschillen de wereld en de groep leuker maken. Het motto hierbij is: Anders is niet minder. We leren kinderen om vooral te kijken naar wat ons allemaal hetzelfde maakt, zo creëren we een wij-gevoel in de opvang. Kinderen hebben van nature een voorkeur voor het vertrouwde, maar als ze zich veilig voelen, zullen ze ook nieuwsgierig worden naar iets nieuws. Vanuit deze visie stimuleren we kinderen om verder te kijken dan de omgeving, mensen en dingen die zij kennen. We vinden het hierbij belangrijk om alle kinderen gelijke kansen te bieden, dit betekent ook extra ondersteuning voor kinderen die een wat minder goede start hebben gemaakt, door wat voor reden dan ook. We doen ons best tegemoet te komen aan speciale behoeften en wensen.

Vanuit het oogpunt op diversiteit vinden we het belangrijk om verder te kijken dan de Nederlandse gebruiken, zeker binnen ons werkgebied is het makkelijk om in stereotypering te vervallen. Daarom willen we kinderen in de kinderopvang ook kennis laten maken met andere culturen en opvattingen, dit doen we door deze culturen en opvattingen te verwerken in onze thema's en activiteiten.

6.4 Mening en discussie

Vanuit onze democratische visie heeft ieder kind het recht op zijn eigen mening en moet er ruimte zijn om deze te uiten. We willen kinderen leren dat iedereen zijn eigen mening heeft en hoe je hier over een gesprek kunt voeren. Het is daarbij belangrijk respect te hebben voor elkaars verschil in opvattingen. Het voeren van een discussie is iets anders dan ruzie maken. We willen kinderen leren door middel van kringgesprekken wat een discussie is en wat hier het doel van is. Bij een discussie hoort op je beurt wachten, naar elkaar luisteren en van elkaar leren. Er hoort ook bij dat je het niet altijd eens zult worden (een voorbeeld hiervan is een discussie over wat het lekkerste eten is).

6.5 Ouderbetrokkenheid

Bij normen en waarden en het stimuleren van democratie hoort ook het betrekken van ouders bij de opvang. Als kinderopvangorganisatie vinden we het belangrijk dat ouders betrokken worden bij de kinderopvang/gastouderopvang en inspraak hebben. We maken gebruik van lokale oudercommissies en een centrale ouder commissie, zij geven advies ten aanzien van kwaliteit en behartigen en vertegenwoordigen de belangen van kinderen en ouders. We informeren ouders via informatiebulletins en nieuwsbrieven. Ouders worden betrokken bij de thema's en activiteiten van de opvang. Tot 1 jaar worden er op de kinderdagverblijven dagelijks schriftjes bijgehouden waarin de bezigheden van de dag en de ontwikkeling van het kind wordt gedeeld met ouders. Voor de kinderen van 1 tot 12 wordt deze informatie gedeeld door middel van het white board. Jaarlijks zijn er

oudergesprekken over de ontwikkeling van het kind. Binnen de gastouderopvang is de mondelinge informatieoverdracht van gastouder naar ouder intensief. Informatie wordt uitgebreid overgedragen. Wanneer er vragen zijn kunnen ouders direct contact zoeken met een gastouder. Daarnaast zijn er formele en informele ouderavonden. Verder gebruiken we behoeftenonderzoeken onder ouders om de toekomst van de Roef te bepalen.

Onze pedagogisch medewerkers/gastouders spelen een hoofdrol in het betrekken van ouders bij de kinderopvang/gastouderopvang.. Zij hebben intensief en regelmatig contact met ouders en zijn daarin het gezicht van de organisatie. Binnen de gastouderopvang heeft ook de bemiddelingsmedewerker contact met de ouder en de gastouder. Jaarlijks vindt er met beide een evaluatie plaats. Dit persoonlijke en dagelijks contact is zeer belangrijk voor de ouderbetrokkenheid.

7 Praktijk

In dit hoofdstuk bespreken we de praktijk aspecten van het pedagogisch beleid. Hierbij wordt aandacht besteed aan de inrichting van de binnen en buitenruimtes, onze groepsopbouw, het dagritme, eten en drinken, zindelijk, hygiëne en seksualiteit. Hiermee bespreken we de praktische aspecten van ons pedagogisch beleid die niet in het eerste deel behandeld zijn.

7.1 Inrichting Ruimtes

Goed ingerichte binnen en buitenruimtes scheppen de voorwaarden voor veiligheid en welzijn en voor de ontwikkeling van de kinderen. Een goed ingerichte ruimte nodigt kinderen uit tot spelen, ontdekken en gezellig of rustig samen of alleen te zijn.

Buiten is voor kinderen minstens zo belangrijk als binnen. Bij het inrichten van de ruimtes binnen de kinderopvang schenken wij aandacht aan de behoeftes van de verschillende leeftijdsgroepen. We houden rekening met looproutes en activiteitenplekken. We zorgen dat een ruimte niet te open is, dat leidt tot door elkaar lopen en onrust. De ruimte moet een goede sfeer en uitstraling hebben en we schenken aandacht aan meubilair, kleuren, materialen, akoestiek en decoraties.

Het creëren van verschillende hoeken voor diverse activiteiten komt tegemoet aan de behoefte van kinderen om zich af en toe terug te kunnen trekken.

In de kinderdagverblijfgroepen schenken we specifiek aandacht aan een babyhoek waar de oudere kinderen niet spelen. Ingericht met een speelmat, baby spiegel en leeftijdsgericht speelgoed. Zodat babys ongestoord kunnen spelen met leeftijdsgericht materiaal.

Zowel de binnen als buitenruimte bij alle vormen van opvang voldoet aan hoge veiligheidseisen. Binnen de kinderopvang gebruiken we alleen goedgekeurd en gecertificeerd meubilair. We voldoen aan de veiligheidseisen en richtlijnen van de GGD. Alle ruimtes voldoen aan de normen van hygiëne en veiligheid. Er is een goed binnenklimaat (zoals schone lucht en goede temperatuurregeling). Met behulp van onze jaarlijkse risico-inventarisaties bewaken we binnen alle vormen van opvang de veiligheid en gezondheid van de kinderen.

Buitenruimte:

Buiten spelen is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Buiten wordt anders gespeeld dan binnen. De kinderen ervaren er op een andere manier ruimte, weer, natuur, licht, grond en ondergrond. Voor het buitenspelen zijn drie kernwoorden: vies, moe en happy.

De Roef heeft een basiskeuze gemaakt voor de natuurtuin. Dat houdt in dat we kinderen zoveel mogelijk laten spelen met de natuur en zo min mogelijk speeltoestellen plaatsen.

Bij de inrichting maken we gebruik van natuurlijke elementen zoals, heuveltjes, keien, houten palen, struiken, bomen zand en water.

Ons doel is het creëren van een tuin waarin naast de ontwikkeling van de grove en fijne motoriek alle ontwikkelingsgebieden van het kind worden gestimuleerd. Van het pedagogisch personeel verwachten we een creatieve en actieve houding in het aanbieden van op de natuur gerichte activiteiten.

Ook binnen de gastouderopvang wordt aandacht besteed aan buitenspelen en de buitenruimte. De bemiddelingsmedewerkster beoordeelt de tuin met betrekking tot de veiligheid van kinderen. Gastouders laten de kinderen buiten spelen in de eigen tuin maar bieden kinderen ook de gelegenheid om bijvoorbeeld mee te gaan wandelen of naar een speelgelegenheid te gaan. Hier zijn weer andere uitdagingen om de ontwikkeling van de kinderen te stimuleren.

7.2 Groepsopbouw

Kindercentra de Roef werkt op het kinderdagverblijf met verticale groepen van 0 tot 4 jaar en peutergroepen van 2 tot 4 jaar. De groepen van 0 tot 4 bevatten maximaal 16 kinderen. De groepen van 2 tot 4 maximaal 16

Op de buitenschoolse opvang werken we afhankelijk van de grootte van de locatie met verticale groepen of met leeftijdsgroepen. Bij groter aanbod van kinderen wordt gekozen voor een indeling

in leeftijdsgroepen. De maximale omvang van de leeftijdsgroepen 4 tot 13 jaar, is 20 kinderen. De basisbehoeften van kinderen in groepen zijn;

- erbij horen
- invloed uitoefenen
- persoonlijke relaties leggen

Kinderen worden ingedeeld in stamgroepen. Daaronder verstaand wij een vaste groep waarin ze dagelijks verblijven. Vanuit deze groep wordt hecht samengewerkt met de buurgroep, de kinderen kunnen bij de buurgroep gaan spelen of eten, hierbij staat het welbevinden van het kind voorop. We werken met vaste groepen omdat, vaste groepen de kinderen een gevoel van veiligheid geven. De groep is een natuurlijke plaats waar kinderen hun sociale en communicatieve vaardigheden kunnen oefenen en vergroten. In de kern Zevenbergen hebben we door voldoende aanbod van 9 jarigen en ouder een 9 + groep kunnen formeren. De 9+ groepen bestaan uit maximaal 30 kinderen.

Hoeveel kinderen gastouders op hun eigen woonadres of bij een ouder thuis mogen opvangen, hangt af van de leeftijd van de kinderen.

Een gastouder mag maximaal 6 kinderen tot 13 jaar opvangen waarvan:

- maximaal 5 kinderen tot 4 jaar;
- maximaal 4 kinderen tot 2 jaar;
- maximaal 2 kinderen tot 1 jaar.

Dit maximum aantal kinderen is inclusief de eigen kinderen (tot 10 jaar) van de gastouder, dit bij opvang bij de gastouder thuis.

We houden ons als organisatie aan het leidster kind ratio. In kleine of halve groepen is soms maar één beroepskracht aanwezig, zij wordt dan altijd ondersteund door een vrijwilliger, of ze werkt samen met de buurgroep, zodat er toch aan het 4 ogen principe wordt voldaan.

Onze leidsters ondersteunen elkaar en krijgen begeleiding van hun assistent leidinggevendenden, clustermanagers en de interne opleider. De gastouder wordt ondersteund door de bemiddelingsmedewerkster.

Zowel een indeling naar leeftijd als verticale opbouw en opvang bij een gastouder heeft zijn voordelen:

Verticale groepen.

De voordelen van een verticale groep zijn, nabootsing van een gezin waar jongere en oudere kinderen samen opgroeien. Kinderen leren daardoor in hun sociale contacten rekening te houden met verschillende leeftijden. Ze kunnen van elkaar leren, vooral voor de taalontwikkeling is de omgang met oudere kinderen en volwassenen van belang.

Het taalgebruik wordt rijker en daardoor extra gestimuleerd. Kinderen kunnen langdurig in dezelfde groep verblijven waardoor er een hechte band met groepsgenootjes en de pedagogisch medewerker kan ontstaan.

Horizontale groepen.

De voordelen van leeftijdsgroepen zijn dat we de kinderen leeftijdsgerichte activiteiten kunnen aanbieden voor de verschillende ontwikkelingsgebieden.

De kinderen kunnen vriendschappen met leeftijdsgenootjes aangaan. Doordat kinderen leren functioneren in leeftijdsgroepen ontwikkelen ze identiteitsvorming via vergelijking.

Flexibele opvang

De Roef wil zich graag flexibel opstellen ten opzichten van ouders. Daarom bieden wij op een aantal manieren flexibele opvang aan. Omdat continuïteit en groepsstabiliteit belangrijk zijn voor de ontwikkeling van kinderen, bieden we per 2 groepen één flexibele plaats aan. Wanneer er gebruik

gemaakt wordt van flexibele dagdelen, proberen we het kind in zijn eigen groep te plaatsen, maar dit is niet altijd haalbaar. Bij flexibele dagdelen, extra dagdelen of ruildagen blijft de groeps-grote gebonden aan het leidster kind ratio.

Meer informatie over de flexibele opvang is te vinden in het informatieboekje.

Gastouderopvang

De grote voordelen van de gastouderopvang zijn de flexibiliteit en de kleinschaligheid die deze vorm van opvang met zich meebrengt. Binnen deze vorm van opvang is het mogelijk op basis van uren opvang af te nemen. Dit op alle momenten op een dag. De gastouder is een vast gezicht voor het kind, de continuïteit binnen de gastouderopvang is hierdoor groot. Bij een gastouder zijn maximaal 6 kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar. Hierdoor is er tijd voor het individuele kind.

7.3 Dagritme

Wennen, begroeten en afscheid nemen

Vanaf de eerste keer dat de kinderen komen is het belangrijk dat er een vertrouwensband wordt opgebouwd tussen de ouders en pedagogisch medewerkers/gastouders, tussen de pedagogisch medewerkers/gastouders en het kind, en tussen kinderen onderling. Voordat de definitieve plaatsing van start gaat worden ouders met hun kind in de gelegenheid gesteld om vooraf in de groep te mee te draaien of bij de gastouder kennis te gaan maken. De pedagogisch medewerkers/gastouder geven de ouders en het kind de tijd om te wennen aan de nieuwe omgeving.

De basis is een goede communicatie, wederzijds respect en inzicht in elkaars situatie en het maken van goede afspraken.

Bij binnenkomst maken de pedagogisch medewerkers/gastouders duidelijk contact met de ouders en hun kind. Zodat ouders en kinderen zich gezien en welkom voelen. Bij het afscheid nemen van de ouder geven de pedagogisch medewerkers/gastouders het kind de ruimte om zijn emoties te kunnen uiten. Pedagogisch medewerkers/gastouders begeleiden het kind hierin door begrip te tonen, afleiding te zoeken of troost te bieden. Tijdens het halen en brengen wordt er wederzijds informatie uitgewisseld. Pedagogisch medewerkers/gastouders informeren de ouders over de gang van zaken in de opvang. Ouders informeren de pedagogisch medewerkers/gastouders over de opvoeding thuis. De pedagogisch medewerkers/gastouders tonen respect en interesse voor de opvattingen en gewoontes van ouders.

Overgangsmomenten

Het dagritme op een kindercentrum en bij de gastouder bestaat uit afwisseling van speel, leer en verzorgingsactiviteiten. Spontaan spel wordt afgewisseld met activiteiten die door pedagogisch medewerkers/gastouders worden aangeboden. Binnen en buitenspel worden afgewisseld.

Een goede overgang van deze momenten ontstaat door tijdig het overgangsmoment aan te kondigen, gebruik maken van rituelen en de kinderen hierbij actief te betrekken. Het dagelijks ritme vormt hierbij een herkenbaar patroon waaruit vertrouwen en veiligheid wordt opgebouwd. Hierbij is het van belang aan te sluiten bij het tempo en de behoefte van het kind. Overgangsmomenten worden op deze manier vaste herkenningpunten voor het kind.

Slapen

Voor kinderen die op het kindercentrum of bij een gastouder moeten slapen wordt er zoveel mogelijk getracht om het kind steeds in het zelfde bed te leggen. Bij het slapen gaan gebruiken pedagogisch medewerkers/gastouders dezelfde rituelen om het kind voor te bereiden op het slapen gaan. Kinderen krijgen als ze naar bed gaan iets vertrouwds van thuis uit mee naar bed. Dat kan een knuffeltje of speentje o.i.d. zijn.

7.4 Eten en drinken

Gezonde en evenwichtige voeding vormt de basis voor een goede en sterke gezondheid.

Een goede gezondheid draagt immers bij aan de ontwikkeling van kinderen. Eten en drinken zijn ook een bij uitstek plezierig en sociaal gebeuren.

Als kinderopvangorganisatie leveren wij ook een belangrijke bijdrage aan het stimuleren van gezond gedrag. Je kunt denken aan: gezonde voeding, voldoende bewegen, zorg voor en besef van je lichaam, een bijdrage aan welbevinden van kinderen en een gezonde omgeving en leefklimaat! In de kern gaat het om het leren van emotionele, sociale en motorische competenties: Kijk, ik mag er zijn!, Kijk, we doen het samen! en Kijk, ik kan het zelf! Bij baby's is het voeden een moment van intiem contact wat bijdraagt aan een vertrouwde relatie tussen medewerker en kind.

Samen eten en drinken is ook gezellig en geeft plezier. Kinderen mogen voelen, proeven en uitvinden hoe dingen smaken. Het dient ook als sociale activiteit en als rustmoment op de dag. En heel belangrijk als kans die gecreëerd kan worden om kinderen te stimuleren bij hun ontwikkeling.

Denk aan:

- Samen tafeldekken en tafel afruimen
- Leren smeren
- Leren met een vorkje te eten
- Proeven, ruiken en voelen
- Welke fruitsoorten zijn er , of
- Wat kies ik op mijn boterham

De pedagogisch medewerkers/gastouders moedigen aan en stimuleren, stellen daarbij geen te hoge eisen en voorkomen strijd om het eten. Daarnaast is het van belang dat medewerkers zich bewust zijn van verschillen in opvattingen en gewoonten.

In ons aanbod houden we rekening met culturele achtergronden van kinderen en diëten en allergieën

Eten en drinken zijn verbonden met waarden, normen en familie tradities. Kinderen kunnen verschillen in waar ze van houden.

7.5 Hygiëne, zindelijkheid, en seksualiteit

Hygiëne

De Roef draagt zorg voor een veilige fysieke, hygiënische omgeving, waarin de gezondheid van het kind wordt gewaarborgd. Pedagogisch medewerkers/gastouders dienen de grenzen aan te geven, die nodig zijn om zowel fysiek als sociaal-emotionele veiligheid te creëren Dit zijn belangrijke voorwaarden voor een optimale ontwikkeling.

Zoals in alle verzorg- leergebieden maken de kinderen een ontwikkeling door van grote afhankelijkheid van de pedagogisch medewerkers/gastouders naar toenemende zelfstandigheid. Herhalingen, rituelen en voorspelbaarheid zijn op het verzorg- leergebied heel belangrijk voor de emotionele veiligheid.

Het kind weet: Kijk, ik mag er zijn. Kijk, we doen het samen. Kijk, ik kan het zelf

Qua persoonlijke hygiëne wordt na toiletbezoek of verschonen de handen gewassen.

Zindelijkheid

Tijdens het verschonen van jonge kinderen zeggen de pedagogisch medewerkers/gastouders consequent wat ze van plan zijn te gaan doen. Het samen zijn tijdens het verschonen of aan- en uitkleden is een dialoog. Pedagogisch medewerkers reageren op signalen die een kind afgeeft met betrekking tot verschonen/verzorging. Het vraagt een subtiel samenspel tussen pedagogisch medewerker en kind. Pedagogisch medewerkers merken wanneer een kind rijp is voor

zindelijkheidstraining. De communicatie bij het zindelijk worden is gericht op het bewust worden van het gebruik van spieren. Naast het leren beheersen van sluitspieren is zindelijk worden ook afhankelijk van de mogelijkheid tot imiteren. Het is daarom zinvol peuters te verschonen in de buurt van de wc waar andere kinderen gebruik van maken.

Lichamelijke verzorging is sterk gebonden aan cultuur, waarden en normen en gewoontes. Pedagogisch medewerkers bespreken daarom de zindelijkheid met ouders en tonen respect voor hun opvattingen. De manier waarop kinderen worden ondersteund bij het zindelijk worden, gebeurt altijd in overleg met de ouders.

Seksualiteit

De Roef vindt het belangrijk dat seksualiteit bespreekbaar is en dat er een open sfeer is rondom dit onderwerp. Onze pedagogisch medewerkers helpen kinderen door woorden te geven aan de lichaamsdelen, door antwoord te geven op vragen (rekening houdend met de ontwikkelingsfase van het kind) en grenzen te stellen aan gedrag (zie ook werkplan seksualiteit).

We maken bij de Roef gebruik van het vierogen principe, wat betekent dat er altijd iemand kan meekijken of meeluisteren met onze medewerkers op de kinderopvanglocaties. We zorgen voor een grote mate van sociale controle op onze locaties.